MITROPOLIA ARDEALULUI

REVISTA OFICIALĂ A ARHIEPISCOPIEI SIBIULUI, ARHIEPISCOPIEI ALBA IULIEI, EPISCOPIEI ORADIEI, EPISCOPIEI COVASNEI ȘI HARGHITEI ȘI EPISCOPIEI DEVEI ȘI HUNEDOAREI

2

SERIE NOUĂ, Anul 5 (40), Nr. 2, aprilie-iunie, 2025

Editura ANDREIANA, SIBIU

ISSN 3008-2552

MITROPOLIA ARDEALULUI

COLEGIUL EDITORIAL

PREŞEDINTE
Î.P.S. Prof. Dr. LAURENŢIU STREZA,
Arhiepiscopul Sibiului şi Mitropolitul Ardealului

VICEPREŞEDINŢI
Î.P.S. IRINEU POP, Arhiepiscop al Alba Iuliei
P.S. SOFRONIE DRINCEC, Episcop al Oradiei
P.S. ANDREI MOLDOVAN, Episcop al Covasnei şi Harghitei
P.S. NESTOR DINCULEANĂ, Episcop al Devei şi Hunedoarei

Director
Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc

Redactor-şef
Pr. Lect. Dr. Emanuel Tăvală

Colegiul de redacţie
Pr. Conf. Dr. Oliviu Botoi (Alba Iulia), Pr. Cristian Rus (Oradea), Pr. Dr. Laurenţiu-Gabriel Panciu (Miercurea Ciuc), Pr. Prof. Dr. Florin Dobrei, Pr. Prof. Dr. Vasile Vlad (Deva), Arhid. Prof. Dr. Ioan Ică jr, Pr. Dr. Cristian Muntean (Braşov), Pr. Prof. Dr. Constantin Necula, Conf. Dr. Adrian Lemeni (Bucureşti), Prof. Dr. Paul Brusanowski, Diac. Dr. Gheorghe Anghel, Lect. Dr. Ioan Ovidiu Abrudan

COPERTĂ: Pr. Florin Bleoca
CORECTURĂ: Vasile-Răzvan Teacu, Oana Fluieraş
TEHNOREDACTARE: Diac. Fabian Filipescu

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
ARHIEPISCOPIA SIBIULUI, Str. MITROPOLIEI, NR. 35
COD IBAN RO69 RNCB 4200 0000 0061 0001, B.C.R. SIBIU

CUPRINS

PASTORALE

† Dr. Laurenţiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, *Învierea lui Hristos – lumina vieții viitoare* 7

† Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, *Pastorală la Învierea Domnului 2025* 12

† Sofronie, Episcopul Oradiei, *Scrisoare Pastorală cu ocazia sfintei și luminatei Învieri a celui Întâi-născut din morți Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Sfintele Paști 2025* 16

† Andrei, Episcopul Covasnei și Harghitei, *Învierea lui Hristos este taina unității și a comuniunii* 23

† Nestor, Episcopul Devei și Hunedoarei, *Hristos cel Mort și Înviat – înfrângerea devenită victorie prin jertfa dragostei* 28

ANUL SFINȚILOR MĂRTURISITORI

Conf. Univ. Dr. Lucian Grozea, *Publicistica Părintelui Dumitru Stăniloae – un tezaur prea puțin valorificat* 33

Pr. Prof. Univ. Dr. Aurel Pavel, *Sfântul Preot Mărturisitor Dumitru Stăniloae și fundamentele teologice ale unității creștine* 49

Dr. Ioan-Daniel Manolache, *Receptarea Sfântului Dometie Manolache în ortodoxia românească – între fapte istorice și relatări populare* 68

Protos. Lect. Univ. Dr. Nicolae Tang, *Repere biografice din viața Sfântului Preot Mucenic Ilarion Felea (1903-1961)* 101

SPIRITUALITATE CREȘTINĂ

Drd. Vlad-George Gheorghe, *Tânjirea după Dumnezeu în învățătura Sfântului Siluan Athonitul* 109
Teodora Crișan, *Iubirea – poartă a sufletului. Intrare sau ieșire din sine? O perspectivă asupra iubirii în gândirea Sfântului Isaac Sirul* 126
Pr. Drd. Ioan Mihai Pop, *Viața spirituală, patimile și asceza în viziunea lui Paul Evdokimov* 142

ISTORIE ȘI ORTODOXIE

Pr. Drd. Alexandru Letea, *Importanța religios-morală a Pravilei de la Govora în contextul epocii lui Matei Basarab* 167

TEOLOGIE ȘI ȘTIINȚĂ

Drd. Ștefan Moței, *Cele trei (patru) legi ale roboticii. Isaac Asimov și provocările etice ale tehnologiei de ieri și de azi* 182

HAGIOGRAFIE CREȘTINĂ

Pr. Drd. Rareș Șchiopu, *Sfântul Ioan din Kronstadt și Sfânta Fericită Cuvioasă Ekaterina, ocrotitori ai Mânăstirii Pühtitsa din Estonia* 199

DIASPORA ORTODOXĂ

Pr. Drd. Nicolae-Adrian Vele, *Ortodoxia în Franța și tineretul – între asimilare și păstrarea identității* 214

PRACTICA BISERICII

Pr. Drd. Gelu-Valentin Porumb, *Aspecte canonice privind Taina Cununiei*..... 231

Pr. Drd. Andrei-Lucian Ionescu, *Rugăciunile pentru cei vii și cei adormiți – expresii ale comuniunii de iubire* 248
Diac. Ioan-Ovidiu Marcu, *Sfânta Liturghie – Taina unirii omului cu Dumnezeu* 265

TÂLCUL EVANGHELIEI

Pr. Dr. Cătălin Crișan, *Predică la Duminica a II-a după Paști (Duminica Tomii)* 274
Pr. Dr. Nicușor Sorin Mustață, *Când „toți M-au părăsit, Tu, Doamne, m-ai primit" (Ps 26, 16). Predică la Duminica a IV-a după Paști* 282
Diac. Eduard-Ionuț Blidaru, *Predică la Înălțarea Domnului* 287
Diac. Eduard-Ionuț Blidaru, *Predică la Sf. Treime* 293

RECENZII

Dr. Mircea-Gheorghe Abrudan, *Daniele Cogoni, Anca Mariana Nechita, La visione ecumenica di San Dumitru Stăniloae. Aspetti esistenziali, teologici ed ecclesiali / Viziunea ecumenică a Sf. pr. mărt. Dumitru Stăniloae. Aspecte existențiale, teologice și ecleziale, Prefazione/Prefață II ed.: Episcop Siluan Șpan, Prefazione/Prefață I ed.: Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Postfazione/Postfață II ed.: Dumitru Horia Ionescu, Seconda edizione rivista e ampliata, Cittadella Editrice, Assisi, 2024, 397 p.*..... 299
Conf. Univ. Dr. Ciprian Iulian Toroczkai, *Johan Huizinga, Amurgul Evului Mediu: O lectură teologică ortodoxă*..... 304
Pr. Drd. Nicolae-Adrian Vele, *Veronica-Ionela Savu, Strategii de solidaritate intergenerațională – Răspunsuri la nevoile vârstnicilor din familii transnaționale, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2025, 269 p.* 307
Pr. Ion Sandu Cristea, *Samantha Harvey, Orbital, trad. Dana Crăciun, Editura Polirom, Iași, 2025* 313